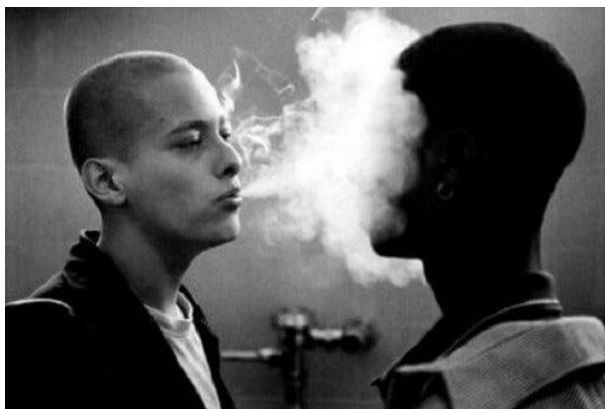
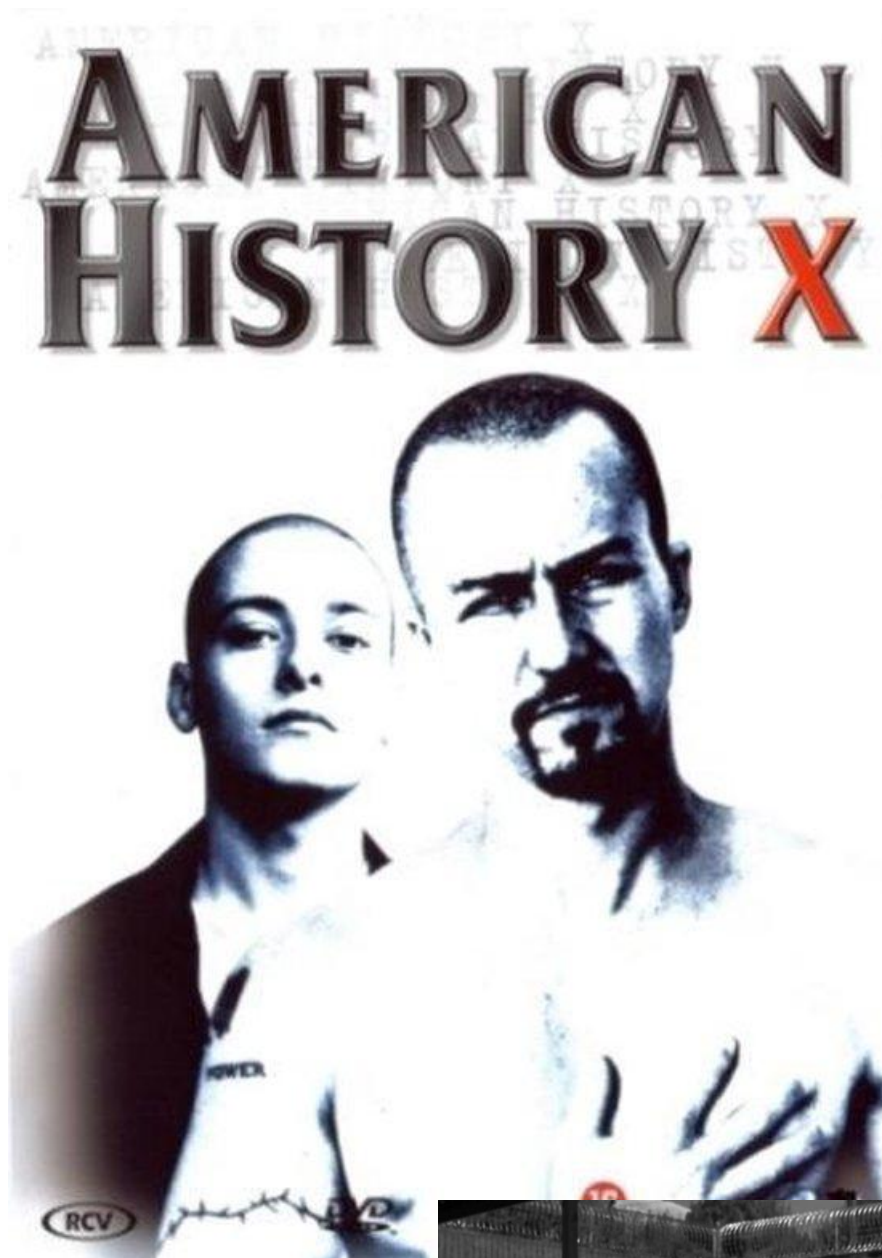

Maatschappijleer: Rechtsstaat

H5.1 t/m 5.3

Namen:

Klas:

Samenvatting van de film:

Derek Vinyard sluit zich aan bij een groep neonazistische skinheads, nadat zijn vader, tijdens het blussen van een brand in een door zwarten bevolkt drugspand, werd vermoord. Derek pleegt een gruwelijke moord op een zwarte jongen en belandt in de gevangenis. Daar komt hij tot inkeer en nadat hij is vrijgelaten probeert hij zijn jongere broer Danny ook op het rechte pad te krijgen.

Belangrijke personen uit de film:

Derek: Oudste broer, lid van een neonazi groep de D.O.C. Vastgezeten voor moord.

Danny: Jongste broer, wilt net als zijn broer lid worden van de D.O.C. heeft op school een verslag over 'Mein Kampf' ingeleverd. Om te voorkomen dat hij van school wordt afgestuurd moet hij van de directeur een verslag maken over zijn broer Derek. De titel van het verslag is: American History X.

Sweeney: Directeur van de school van Danny. Helpt Derek in de gevangenis en heeft Danny de opdracht gegeven om een verslag over zijn broer te schrijven. Wat de oorzaken en gevolgen van zijn daden. De titel van het verslag is: American History X.

Cameron Alexander: Leider van de D.O.C. Deze is hij samen met Derek gestart en wilt Danny ook bij de groep hebben.

Seth: Lid van de D.O.C. en vriend van Derek voordat Derek de gevangenis in ging.

Lamont: Man in de gevangenis waar Derek mee werkt bij de was afdeling.

Schoolexamenopdracht: American History X

In de film American History X zien we hoe een jonge man wordt meegesleurd in extreemrechts gedachtegoed en wat de gevolgen daarvan zijn voor hemzelf, zijn familie en zijn omgeving.

In deze opdracht onderzoek je:

- Wat democratie, dictatuur en autoritaire staten betekenen
- Hoe ideologieën die in de film voorkomen hiermee botsen
- Hoe mensenrechten geschonden worden
- Welke overeenkomsten zichtbaar zijn met actuele /gebeurtenissen ontwikkelingen in de wereld
- Wat jouw eigen mening is over deze thema's

Tijdens het kijken naar de film kunnen jullie een kladversie van dit blad invullen. Hierbij mogen jullie ook gebruik maken van de begrippen van H5.1 t/m 5.3. Deze staat ook op de ELO -> American History X.

Na de film krijgen jullie 1 les uur om de vragen netjes in te vullen op een nieuw werkblad. Dit is het officiële schoolexamen. Hierbij mogen jullie geen hulpmiddelen gebruiken!

Deze opdracht mag je in tweetallen maken. Je kiest het tweetal bij de start van de film en hier werk je mee samen tot en met het schoolexamen over deze opdracht.

Niet alleen de inhoud van jullie antwoorden wordt hierbij meegerekend. Ook wordt het gedrag tijdens het kijken naar de film meegenomen in de beoordeling.

- Cijfer = 50% antwoorden op het werkblad + 50% gedrag tijdens de film

Opdracht 1 — Begrippen uitleggen (kennistoepassing)

Leg in je eigen woorden uit:

1. A. Wat is een democratie?

B. Noem minstens twee kenmerken.

2. A. Wat is een rechtsstaat?

B. Noem minstens twee kenmerken.

3. A. Wat is een dictatuur?

B. Leg uit hoe macht verdeeld is en wat dit betekent voor burgers.

4. A. Wat is een autoritaire staat?

B. Leg uit wat dit betekent en waarin het verschilt van een democratie of een rechtsstaat.

Gebruik voorbeelden uit de les of dingen die je hebt gezien, gehoord of gelezen.

Opdracht 2 — Koppeling met de film (analyseren)

Beantwoord de volgende vragen:

1. In American History X zie je groepen met extreem gedachtegoed.

Welk beeld (hoe denken zij over) hebben zij van democratische waarden zoals gelijkheid en vrijheid?

2. Op welke manieren wordt in de film geprobeerd om anderen te controleren of te beïnvloeden? Leg het antwoord duidelijk uit met voorbeelden uit de film.

Denk aan propaganda, groepsdruk, geweld of intimidatie.

3. Leg uit hoe dit gedrag past bij kenmerken van:

A. Een dictatuur

B. Een autoritaire staat

4. Kies één scène uit de film die jou is bijgebleven.

Welke mensenrechten worden in deze scène geschonden?

Leg uit welk recht het is en waarom.

Opdracht 3 — Mensenrechten (begrijpen + toepassen)

1. Noem drie mensenrechten (schrijf deze volledig uit) die in de film worden geschonden. En koppel dit aan een voorbeeld uit de film

A. Mensenrecht: Artikel: _____

Voorbeeld uit de film: _____

B. Mensenrecht: Artikel: _____

Voorbeeld uit de film: _____

C. Mensenrecht: Artikel: _____

Voorbeeld uit de film: _____

2. Leg uit:

Wat kan er gebeuren met mensenrechten als extreemrechts gedachtegoed steeds meer te zeggen krijgen in een samenleving?

3.A. Vind jij dat de overheid iets moet doen om dit soort groepen te beperken? Of moet tegenhouden?

Leg jouw mening uit in minstens 5 zinnen.

3.B. Mag dit in een democratische rechtsstaat? Met welk recht kan dit botsen? Leg je antwoord duidelijk uit en geef een voorbeeld met welk recht dit kan botsen.

Opdracht 4 — Koppeling met actualiteit (reflecteren en duiden)

Lees nieuws, kijk om je heen of denk na over recente gebeurtenissen. Je hoeft geen specifieke politici of partijen te noemen — richt je op ideeën, ontwikkelingen of hoe mensen zich gedragen.

Beantwoord:

1. Zie je in het nieuws, op sociale media of in je omgeving signalen van een groei van extreemrechts gedachtegoed?

Noem één voorbeeld (zonder namen te noemen) en leg uit waarom dit je opvalt.

2. Wat zijn volgens jou risico's of gevaren voor een democratie als extreme ideologieën populairder worden?

3. Wat is er nodig voor een goede democratische samenleving?

Noem minstens drie punten en licht ze toe (leg uit waarom je dit nodig vindt)

A. _____

B. _____

C. _____

Eindopdracht — Reflectie (persoonlijk oordeel)

Schrijf een korte tekst van 8–10 zinnen waarin je antwoord geeft op deze vraag:

Wat heb ik geleerd over democratie, extremisme en mensenrechten door de film én door deze opdracht?

Verwerk daarin:

- Wat je het meest schokkend of opvallend vond
- Wat je vindt van discriminatie en geweld tegen minderheden
- Welke verantwoordelijkheid mensen hebben om extremisme tegen te gaan
- Hoe jij zelf en andere jongeren zouden kunnen en willen bijdragen aan een samenleving waarin iedereen als gelijk wordt behandeld

Meteen na de film:

Zie je in het nieuws of online voorbeelden van extremisme? Denk aan heftige opvattingen over minderheden, vrouwen, mensen die anders zijn, er anders uit zien of ergens anders vandaan komen of iets anders geloven?

Zoek hiervan voorbeelden op. Dit mag van je eigen tijdlijn op social media maar mag ook van een betrouwbare nieuwsbron komen (zoals NOS, RTL, AT5 etc.) En beantwoord onderstaande vragen hierover:

MAAK EEN SCREENSHOT VAN WAT JE HEBT GEVONDEN -> Mail dit via Magister berichten naar de docent.

A. Via welk medium/welke bron heb je iets gevonden?:

B. Omschrijf wat je ziet en wat de inhoud is van het bericht:

C. Wie is zender van dit bericht?:

D. Wat probeert de zender met dit bericht te bereiken?:

Mensenrechten

Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (korte versie)

Bron: Amnesty International

De leden van de Verenigde Naties hebben de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM) in 1948 aangenomen, zonder tegenstemmen, maar met acht onthoudingen.

In de preambule (inleiding) van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens staat, samengevat:

- Mensenrechten zijn de basis van vrijheid, gerechtigheid en vrede.
- Minachting voor de mensenrechten heeft geleid tot barbaarse handelingen.
- Als mensen niet worden beschermd, is opstand tegen onderdrukking de laatste toevlucht.
- Mensenrechten zijn een plicht van iedereen: regering, individu of maatschappelijk orgaan.

De UVRM in het kort

1. Iedereen wordt vrij en met gelijke rechten geboren.
2. De mensenrechten gelden voor wie je bent, waar je bent.
3. Je hebt recht op leven, vrijheid en veiligheid.
4. [Slavernij](#) is verboden.
5. [Martelen](#) is verboden.
6. Je hebt het recht op erkenning voor de wet.
7. De wet is voor iedereen gelijk.
8. Als je onrecht is aangedaan, moet je rechtsbescherming krijgen.
9. Je mag niet zomaar worden opgesloten, of het land uitgezet.
10. Je hebt recht op een eerlijke en openbare rechtszaak met een onafhankelijke rechter.
11. Je bent onschuldig tot het tegendeel is bewezen.
12. Je hebt recht op [privacy](#) en op bescherming van je goede naam.
13. Je mag je vrij verplaatsen in je eigen land. Je mag ieder land (ook je eigen) verlaten.
14. Als je mensenrechten bedreigd worden, mag je in een ander land [asiel](#) aanvragen.
15. Je hebt recht op een nationaliteit.
16. Je mag [trouwen](#) met wie je wilt en een gezin stichten.
17. Je hebt recht op bezit en dat mag niemand zomaar van je afnemen.
18. Je mag je eigen [godsdienst](#) of overtuiging kiezen en daarnaar leven.
19. Je mag [uitkomen voor je mening](#) en je mag overal informatie vandaan halen.
20. Je mag een vereniging oprichten en niemand mag je dwingen ergens lid van te worden.
21. Iedereen mag [meedoen aan verkiezingen en zich verkiesbaar stellen](#).
22. Je hebt recht op maatschappelijke zekerheid.
23. Je hebt recht op werk naar keuze, met een eerlijk loon. [Vakbonden](#) zijn vrij.
24. Je hebt recht op rust, vrije tijd en betaalde vakantie.
25. Je hebt recht op voldoende inkomen, zo nodig moet de staat voor je zorgen.
26. Je hebt recht op [onderwijs](#).
27. Je hebt recht om te genieten van kunst en cultuur. Cultuur moet worden beschermd.
28. Alle regeringen moeten ervoor zorgen dat de mensenrechten worden nageleefd.
29. De wetten en de [democratie](#) moeten de mensenrechten beschermen.
30. Niets van het bovenstaande mag misbruikt worden om de mensenrechten teniet te doen.

Beoordelingsformulier American History X (H5.1 t/m 5.3)

Naam:

Onderdeel	Aantal punten	Behaalde punten
Vragen over American History X (H5.1 t/m 5.3)		
<u>Opdracht 1: Begrippen uitleggen</u>	1	
1A. Wat is een democratie		
1B. Twee kenmerken benoemen democratie	2	
2A. Wat is een rechtsstaat	1	
2B. Twee kenmerken benoemen rechtsstaat	2	
3A. Wat is een dictatuur	1	
3B. Uitleg macht in een dictatuur	2	
4A. Wat is een autoritaire staat	1	
4B. Verschil democratie en autoritaire staat	2	
<u>Opdracht 2: Koppeling met de film</u>	2	
1. Beeld groepen over democratische waarden		
2. Voorbeelden van beïnvloeding of controle	2	
3A. Koppelen aan kenmerk van dictatuur	1	
3B. Koppelen aan kenmerk autoritaire staat	1	
4. Scène film koppelen aan mensenrecht + uitleg	3	
<u>Opdracht 3: Mensenrechten</u>	2	
1A. Mensenrecht + voorbeeld film		
1B. Mensenrecht + voorbeeld film	2	
1C. Mensenrecht + voorbeeld film	2	
2. Uitleggen extreem gedachtengoed in een samenleving	2	
3A. Uitleg wat een overheid zou moeten doen	2	
3B. Botsing met rechten in een democratische rechtsstaat + uitleg	2	
<u>Opdracht 4: Koppeling met actualiteit</u>	2	
1. Voorbeeld geven van extreemrechts gedachtengoed in de media + uitleg		
2. Risico's voor democratie uitleggen	2	
3. 3 punten benoemen + uitleg	6	
<u>Opdracht 5: Reflectie</u>	8-10	
Tekst van 8 – 10 zinnen waarbij de leerling uitlegt wat deze heeft geleerd over democratie, extremisme en mensenrechten		
• Wat je het meest schokkend of opvallend vond	(2)	
• Wat je vindt van discriminatie en geweld tegen minderheden	(2)	

• Welke verantwoordelijkheid mensen hebben om extremisme tegen te gaan • Hoe jij zelf en andere jongeren zouden kunnen en willen bijdragen aan een samenleving waarin iedereen als gelijk wordt behandeld	(2)	
Totaal aantal te behalen punten 50	(2)	
Kader leerlingen: heeft gebruik gemaakt van volledige zinnen met onderbouwing	5	
Inzet en gedrag tijdens de film		
Respect voor het proces - Geen tot zeer weinig (0-10) - Weinig tot een beetje (10-20) - Een beetje tot voldoende (20-30) - Voldoende tot goed (30-40) - Goed tot uitmuntend (40-50)		
Totaal aantal punten		
Basis	103	
Kader	108	
Cijfer		